

Laadukkaan porkkanan salaisuus löytyy maasta

Terhi Suojala-Ahlfors, Petri Vanhala, Anne Nissinen ja Tuomo Tupasela, MTT

Kotimainen porkkana on kaikenikäisten suosikkivihannes. Se sopii sellaisenaan naposteltavaksi ja ruoanlaittoon. Kuluttajille porkkanan laatu on ensisijaisesti makeutta ja mehukkuutta. Tärkeää on myös porkkanan napakka rakenne sekä ulkoinen kauppakunto. Näin todettiin MTT:n tutkimushankkeessa Vihannesten kuluttajalaadun parantaminen – esimerkkinä porkkana.

Laadukkaan porkkanan viljely ei ole ongelmatonta. Viljelyn aikana sadon ulkoista laatua uhkaa porkkanan yleisin tuholainen porkkanakemppi, jonka imentä häiritsee porkkanoiden kasvua ja tekee juurista partaisia.

Kemppien torjunnan onnistumista tiloilla kartoitettiin kasvukausina 2005–2006. Torjunnasta huolimatta 4–18 % porkkanoista oli niin pahasti vioittunut, että juuren paino oli alentunut.

Porkkana on erittäin altis kempin vioitukselle sirkkalehti- ja 1–2-lehtiasteella, ja torjunta on välttämätöntä. Varhainen kylvä on paras tapa lyhentää aikaa, jolloin torjuntaruiskutuksia tarvitaan.

Varastotaudit kuriin

Varastoitavien porkkanoiden laatua heikentävät varastotaudit, jotka pilaavat usein kymmeniä prosentteja sadosta.

Hyvään tai huonoon säilyvyyteen vaikuttavia tekijöitä selvitettiin keräämällä vuosittain 24–26 porkkanaerää viljelmiltä ja vertaamalla säilyvyytustulosta tiloilta saatuihin lohkotietoihin sekä pellon ravinneanalyysituloksiin.

Porkkanan säilyvyys

Vuoden 2005 sadossa maan korkeampi kalsiumtaso näytti parantavan porkkanan varastokestävyyttä. Osassa näytteitä myös maan korkeahko mangaanitila edisti säilyvyyttä.

Seuraavan vuoden sadossa ei havaittu tilastollisesti merkitseviä lohkotekijöitä. Syynä lienee tutkimuksen

toteuttamistapa: monilta koepaikoilta kerätty materiaali oli vaihtelevaa ja tarkempi mallintaminen edellyttäisi vielä suurempaa aineistoa.

Aineiston graafisessa tarkastelussa saattoi kuitenkin havaita, että maan korkeahko kalsium-, magnesium-, kalium- ja rikkipitoisuus oli eduksi porkkanoiden säilyvyydelle.

Viljelykierron ja esikasvien vaikutus porkkanoiden laatuun ei tässä tutkimuksessa tullut selvästi esiin, mutta tarkasteltavana oli ainoastaan edellisestä porkkanan viljelyvuodesta kulunut aika. Hyvä viljelykierto on lähtökohta maalevintäisten varastotautien hallinnassa, mutta lukuisat muut tekijät ratkaisevat porkkanan vastustuskyvyn tauteja vastaan.

Pellon ravinnetila vaikuttaa makuun

Viljelylohkon ravinnetilan vaikutus tuli ilmi myös porkkanoiden aistinvaraisessa laadussa. Maan kalsiumpitoisuuden kasvu lisäsi porkkanan värin tasaisuutta. Korkeassa magnesiumipitoisuudessa viljellyt porkkanat arvioitiin joillakin arviointikerroilla muita mehukkaammiksi ja niistä pidettiin enemmän.

Laadukkaan porkkanan tuottamiseksi kannattaa hyödyntää kaikki mahdolliset keinot. Kannattaa siis valita viljelyhistorialtaan ja kasvukunnoltaan hyvä peltolohko, huolehtia tasapainoisesta lannoituksesta ja tehdä viljelytoimet huolellisesti.

Pellon ravinnetilan merkitystä on syytä entisestään painottaa. Tarkempia ravinnetilan raja-arvoja porkkanan varastokestävyyden edistämiseksi etsitään uudessa tutkimushankkeessa. Hyvälaatuinen viljelymaa on avain laadukkaaseen satoon.

Lisätietoja: terhi.suojala-ahlfors@mtt.fi
puh. (02) 477 2207

Tapio Tuomela/MTT:n arkisto

Kotimainen porkkana on suomalaisten suosikkivihannes. Parhaiten naposteltavaksi maistuu napakka ja tasalaatuinen porkkana.